

SALGIN YAYILIYOR!

“TOPLUMSAL HAREKETLİLİK” DERHAL EN ETKİN BİÇİMDE KISITLANMALIDIR!

COVID-19 pandemisi sadece 3 hafta gibi kısa bir süre içerisinde küresel olgu sayısının 40 milyondan 50 milyona ulaşan seyriyle dünyada yakıcılığını sürdürmektedir. Türkiye’de ise ilk vakayı takiben hızla yükselip pik yaptığı Mart-Nisan 2020 dönemine göre bugün çok daha fazla zor ve yaşantımızı tehdit eden bir döneme girmiş bulunuyoruz. Bilindiği gibi İzmir çok daha özel bir zorluğu da yaşamaktadır: Kısa süre önce yaşadığımız deprem salgına “eklenmiştir”. Resmi makamlarca deprem’i izleyen 10. günde olgu sayısının depremin başladığı güne göre iki katına çıktığı açıklanmıştır. Bu durum doğru karar verme, doğru yöntem uygulamanın önemini çok daha yaşamsal yapmaktadır. Ancak en az bunlar kadar önemli olan bir şey de zamanlamadır, vakti geçmiş ve uygulanmamış kararların bir değeri olmayacaktır. Bilinmektedir ki bugün atılan adımların sonucunu 2-3 hafta sonra görmeye başlayacağız. O nedenle bu basın açıklamamızın halkımız kadar karar verme ve uygulama sorumluluğu taşıyanlarca da ön yargısız olarak değerlendirilmesini diliyoruz.

İlk adım bugünkü tabloya yönelik gerçeği yansıtan bir tanıda bulunmaktır. Bu açıklamayı rakamlara/tablolara boğmak istemiyoruz ve diyoruz ki Sağlık Bakanlığı’nın güvenilirliği kamuoyunca tartışılan verilerinin bile gösterdiği gerçek şudur:

- Salgın şu anda bütün Türkiye’ye yayılmış ve kontrolden çıkmıştır.
- Sağlık Bakanlığı’nın pandemi sürecini şeffaf bir biçimde yönetmemesi yüzünden gerçek olgu ve ölüm sayıları konusunda yeterli bilgimiz yoktur.
- Ancak bilim insanlarının saha gözlemleri ve çeşitli kaynaklara dayanarak yaptığı epidemiyolojik tahminler, bugünlerde salgın eğrisinin ilk tepe noktasına ulaştığı Nisan ayına benzer ve belki de daha fazla olgu sayısı ile karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir.
- Entübe edilen hasta ve ağır hasta sayısındaki artış özellikle Ekim ayının üçüncü haftasından sonra gözlenen yükselme eğilimi endişe vericidir.

Ölüm sayılarındaki artış da endişe vermektedir. Sağlık Bakanlığı’nın bildirimlerine göre COVID-19 hastalığına bağlı olarak kayıtlara geçen ölümler Ekim’in ikinci haftasından sonra artış eğilimine girmiştir.

İZMİR TABİP ODASI
Chamber of Medicine of İZMİR

Geldiğimiz noktada İzmir'de günlük test pozitiflik oranları duyularımıza göre % 30 lar düzeyine ulaşmıştır. 3000-3500 kişide test pozitif saptanabilmektedir. Ambulanslar olguları taşımakta zorlanmaktadır. Hastanelerde mevcut servisler, yoğun bakımlar yetmiyor, yeni COVID-19 servisleri ve yoğun bakımlar açılıyor. Serviste ya da yoğun bakımda yatması gereken birçok hasta acillerde ya da servislerde bekletilip yatırılacakları yatakların "boşalması" bekleniyor. Sadece COVID-19 hastaları değil, diğer hastalar da servis, yatak, yoğun bakım sıkıntısı yüzünden kamusal sağlık hizmetine ulaşmakta güçlük çekiyor. Hızlı tanı ve tedavinin hayati önem taşıdığı birçok hastalığın taraması yapılamıyor. İlçe Sağlık Müdürlükleri'nin ve TSM'lerin üzerine yıkılmış olan filyasyon çalışmalarında olgulara yetişilemiyor. Günlerce ilacına ulaşamayan hastaların sayısı giderek artıyor. Hastalara oldukça özelliikli ve yan etkileri olan ilaçların dağıtımda ciddi sorunlar yaşanmaktadır. **Aile hekimleri de isyan halinde.** *Giderek artan sayıda pozitif ve temaslı olgu izlemine yetişemiyorlar. Kısacası İzmir'de de salgının kontrolden çıktığını söyleyebiliriz.*

Veriler en fazla bulaşın ev içi, çalışma ortamı ve toplu ulaşımdan olduğunu göstermektedir.

Öte yandan şehrimizde günlük hayat olağan akışında seyretmekte, insanlar sokaklarda, toplu yerlerde, alışveriş merkezlerinde, kafe ve restoranlarda, kiraathanelerde fiziksel mesafe kuralına yeterince uymadan, maskesiz ya da uygunsuz takılmış maskelerle dolaşabilmektedir. Toplu taşımalarda özellikle işe gidiş dönüş saatlerinde yoğun sıklıklarla devam etmektedir. Okullar açıldı, açılmayan sınıfların da açılması düşünülmektedir.

Salgının kontrolden çıktığı bir dönemde artık maske, mesafe, hijyen' demenin bu sorunu çözmediğini anlamalıyız. Salgınla mücadelenin sorumluluğu yalnızca yurттаşa, bireye indirgeyerek bu sorunla baş edilemez. Sağlık sistemimizin yanıt verme kapasitesini çok zorlayan bir noktadayız. Salgının böyle devam etmesi, hasta sayılarının böyle artması durumunda hiçbir sağlık sisteminin yeterli olamayacağı, çökeceği göz önüne alınmalıdır.

Bu amaçla:

1) Genelde Türkiye, özel olarak İzmir'e ait tüm veriler kamuoyu ile şeffaf ve ayrıntılı biçimde paylaşılmalıdır. İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulları etkinleştirilmeli ve Tabip Odaları bu kurula dahil edilmelidirler.

İZMİR TABİP ODASI
Chamber of Medicine of İZMİR

2) Bu verilerin ışığında olgu artışını engellemeye yönelik epidemiyolojik çalışmalarla gerekli tedbirler bir an önce alınmalı ve ilk adım olarak “toplumsal hareketlilik” derhal en etkin biçimde kısıtlanmalıdır. Sahadan alınan verilerin ışığında yapılacak kısıtlama temel, zorunlu ve acil hizmet üreten sektörler dışında çalışma hayatının durdurulması da olmak üzere virüsün yayılmasını azaltacak gerekli bütün önlemler hızla hayata geçirilmelidir. Alınacak önlemler en fazla zarar gören ve görece dezavantajlı kesimlerin (çalışanlar/dar gelirli, işsiz, yoksullar, kadınlar, çocuklar, engelliler, 65 yaş üstü, sığınmacılar ...vd) ekonomik ve sosyal olarak olumsuz etkilenmelerden korunmasını sağlayacak ekonomik ve sosyal destek mekanizmalarının oluşturulmasıyla birlikte/eş zamanlı yürürlüğe konmalı ve denetlenmelidir.

3) Salgın mücadelesinde koruyucu sağlık hizmetleri güçlendirilmeli, birinci basamak sağlık hizmetlerinin etkinliğini artıracak şekilde organizasyonu gerçekleştirilmelidir. Filyasyon çalışmaları epidemiyoloji bilimi ışında gerçekleştirilmelidir. Bu mücadelede kamunun diğer kaynaklarının da (araç, personel) etkin kullanımı sağlanmalıdır.

4) Salgınla mücadele edebilmek için daha çok merkezde, daha çok sayıda test yapılmalı; pozitif vakaların erken tanınması, etkin biçimde izole edilmesi, temaslıların karantinaya alınması sağlanmalıdır.

5) Hastanede tedavisi gerekmeyen kişilerin izolasyon ve takibi için kullanıma uygun kamu pansiyon, yurt vb. ortamlar ayarlanmalı, bu konuda yerel yönetimlerle iş birliğine gidilmeli, hane içi yayılımın önüne geçilmelidir.

6) Salgın ile mücadelede tüm olanaklar toplum sağlığı yararına kullanılmalı, kamu sağlık kurumlarının ihtiyaca cevap veremediği her durumda özel hastaneler Sağlık Bakanlığı'nın kontrolüne geçirilmeli, yurttaşların sağlık hizmetlerine erişimi istisnasız ve ön koşulsuz bütünüyle parasız olmalıdır.

7) COVID-19 dışı hastaların aylardır ertelemek zorunda kaldıkları sağlık sorunları ve bu konuda yaşanan sorunlar dikkate alınarak “pandemi dışı hastaneler” belirlenmeli, pandemi dışı sağlık sorunları için başvurulabilecek güvenli alanlar yaratılmalıdır.

8) Sağlık çalışanları yorgundur. Salgın ile en önde, özveri ile mücadele eden sağlık çalışanlarını korumayı öncelemeyen hiçbir ülke salgınla baş edemez. Salgının başından beri yöneticiler tarafından yapılan eşit ve adil olmayan görev dağılımı, eşitsiz ek ödemeler, sosyal ve ekonomik kısıtlılıkların yanında bir de hergün meslektaşlarının ölümüyle moral ve motivasyonu bozulan sağlık çalışanları tükenmiştir. Nitelikli ve yeterli koruyucu ekipmana ulaşmakta zorlanan, gelecek kaygısı taşıyan sağlık çalışanları büyük sıkıntılar yaşamalarına karşın özveri ile çalışmaktadır. Sağlık çalışanlarının çalışma koşulları ve özlük hakları hızla düzeltilmelidir. Pandemi en az 10 kat daha yüksek bulaş riski taşıyan, hastalanan ve şimdiye kadar 160' a

İZMİR TABİP ODASI
Chamber of Medicine of İZMİR

yakın kayıp veren sağlık çalışanlarının desteklenmesi ve bu olayın “meslek hastalığı” olarak yasalarda yer alması sağlanmalıdır

İzmir Tabip Odası olarak hem hekim hem yurttaş kimliğimizle, toplum sağlığını en yüksek “ulusal çıkar” ve insani değer olarak görüyoruz. Nihayetinde acilen aklın ve bilimin ışığında açık, şeffaf, güvenilir, toplumun bütün kesimlerinin katılımına açık, salgın mücadelesini bütüncül olarak ele alan yeni bir salgın politikası oluşturulmasını, geciktirilmemesi gereken, ertelenemez bir görev olarak tespit ediyoruz ve yetkilileri ivedi olarak önlem almaya, sorumluluklarına uygun adımlar atmaya, başta siyasi partiler, milletvekilleri olmak üzere bütün İzmir örgütlü yapılarını (meslek örgütü, sendika, dernek vb) yetkililer üzerinde baskı oluşturmaya, girişimde bulunmaya, çağırıyoruz.

İzmir Tabip Odası